

عنوان مقاله:

پیامدهای مالیات‌ها و درآمدهای نامشروع بر اقتصاد عصر اموی

محل انتشار:

پژوهشنامه تاریخ، دوره ۹، شماره ۳۵ (سال: ۱۳۹۳)

تعداد صفحات اصل مقاله: 27

نویسندها:

رضا فرامرز نسب - دانشجوی دکتری مدرسی معارف اسلامی (تاریخ و تمدن اسلامی) دانشگاه تحصیلات تکمیلی پیام نور تهران

اصغر قائدان - دانشیار دانشگاه تهران، دانشکده الهیات و معارف اسلامی

خلاصه مقاله:

با روی کار آمدن امویان، تغییرات بسیاری در سیاست‌های خلافت اسلامی به وقوع پیوست؛ اصولاً ماهیت خلافت اموی، با سیره حکومت نبوی و خلفای راشدین نه تنها متفاوت بود، بلکه در تعارض نیز قرار می‌گرفت؛ زیرا حکومت آنان مبتنی بر اشرافیت و ساختار نظام قبیله‌ای بود که ریشه در عصر جاهلیت داشت؛ گاهی نیز متأثر از سنت سیاسی سوزمینهای فتح شده بود. چنین نظام‌بیرونی اداره‌ای خود به ثروت بسیاری نیازمند بود و تنها راه کسب آن را توسعه فتوحات و افزایش میزان مالیاتها می‌دانست. گسترش دامنه فتوحات تا مأواه‌النهرکه در زمان معاویه اتفاق افتاد، تصرف مناطق شمالی‌آفریقا تا اندلس در جنوب اروپا، قلمرو وسیعی از سوزمینهای حاصلخیز و پرنعمت را در اختیار امویان گذاشت. نتیجه چنین سیاستی، منجر به رشد نظامی‌گری، توسعه نظام ادرای و نظام اقطاع شد. روند رو به رشد نظامی‌گری و توسعه نظام اداری که لازمه چنین سیاستی بود، هزینه‌های تازه‌ای بر خلافای اموی تحمیل می‌کرد، سبب شد تا امویان راههای متفاوتی برای کسب ثروت از جمله مالیات‌های غیرشرعی همچون اخذ جزیه از تاره مسلمانان، هدیه نوروز و مهرگان مربوط قبل از اسلام و «مکس» با تفکر پادشاهان روم و ایران قبل از اسلام از جمله بدعتهای مالی امویان به شمار می‌آیند. در این مقاله تلاش می‌گردد که با رویکردی تحلیلی تاریخی، پیامدهای مالیات‌ها و درآمدهای نامشروع بر اقتصاد عصر اموی مورد بررسی قرار گیرد.

کلمات کلیدی:

امویان، مالیات نامشروع، مالیات جدید، اقتصاد اموی

لينک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1857202>

